

Водгукі і парады па арганізацыі фестывальнага руху сябраў экспертнай рады і ўдзельнікаў IX Рэспубліканскага фестывалю фальклорнага мастацтва «БЕРАГІНЯ»

IX Рэспубліканскі фестываль фальклорнага мастацтва «БЕРАГІНЯ» прайшоў 23-26 чэрвеня 2016 году ў гарадскім пасёлку Акіябрскі Гомельскай вобласці. Фестываль скіраваны на носьбітаў і пераемнікаў народнай культуры ва ўсіх яе традыцыйных праяўленнях, грунтуецца на прынцыпах выяўлення, аднаўлення, пераймання, трансляцыі і папулярнага і нематэрыяльнай культурнай спадчыны Бацькаўшчыны.

Звесткі пра ўдзельнікаў, гасцей, арганізатараў і праграму фестывалю, прывітанні ад заснавальнікаў фестывалю і знаных дзеячаў нацыянальнай культуры змешчаны ў навукова-папулярным выданні [БЕРАГІНЯ IX Рэспубліканскі фестываль фальклорнага мастацтва](#). Грунтоўныя высновы і прапановы выкладзены ў рэзалюцыі круглага стал [«Фестывальны фальклорны рух «Берагіня»: здабыткі і перспектывы»](#), які адбыўся 26 чэрвеня 2016 г.

Пасля фестывалю сябры экспертнай рады і некаторыя ўдзельнікі падзяліліся асабістымі ўражаннямі і парадамі, прапанавалі свей пільны і ўважлівы погляд на фестывальны рух, які амаль два дзесяткі год захоўвае жывую традыцыю народнай творчасці.

Жыццядзейнасць фестывальнай “Берагіні”

Чарговы фестываль “Берагіня”, як і ўсе папярэднія, пераканаўча прадэманстравала, што ён з’яўляецца адной з дзейных форм працы па арганізаванаму далучэнню дзяцей і падлеткаў да фальклорнай спадчыны свайго краю, падчас яго падрыхтоўкі і правядзення рэалізуюцца многія выхаваўчыя задачы. Атрыманая веда, уменні, выдадзеныя даведнікі, кнігі, прынятая рэзалюцыя “круглага стала” дапамагаюць культработнікам, настаўнікам нашай краіны праводзіць сістэмную, комплексную, шматузроўневую, доўгатэрміновую працу ў галіне традыцыйнай народнай творчасці, фарміраваць светапоглядныя каштоўнасныя арыенціры ў сучаснага пакалення беларусаў у накірунку ўсведамлення значнасці, непаўторнасці традыцыйнай беларускай культуры і яе пачэснага месца ў сістэме сусветнай культуры.

Традыцыйная культура была і ёсць адным з галоўных фактараў узнікнення, падтрымання і захавання беларускай самаідэнтыфікацыі. Сістэма духоўна-маральных прыярытэтаў, інтарэсаў, сацыяльнасць чалавека залежаць ад той культуры, у межах якой адбылося яго станаўленне як асобы. Тут маецца на ўвазе нацыянальная культура, якую трэба разумець як сістэму пэўных матэрыяльных і духоўных каштоўнасцей, сукупнасць формаў дзейнасці, характэрных для канкрэтнага народа. Культурна-псіхалагічны ўплыў на фарміраванне асобы звязаны з актыўным далучэннем да этнічных каштоўнасцяў, якое адбываецца ў працэсе сацыялізацыі. Традыцыйнае культурнае асяроддзе праграмуе этычныя, эстэтычныя нормы і стандарты паводзін, а таксама сацыякультурнай дзейнасці чалавека, стварае натуральныя ўмовы для пераёмнасці культурных традыцый і культурнага побыту свайго народа. Толькі на аснове нацыянальнай культуры фарміруюцца глыбінныя асновы чалавечай жыццядзейнасці, нацыянальнай самасвядомасці і нацыянальнай самабытнасці асобы, толькі этнічная культура злучае ланцужкі сацыякультурнай трансмісіі.

Хацелася б выказаць пажаданне крыху “разгрузіць” праграму хоць аднаго фестывальнага дня для непасрэдных зносін удзельнікаў і няспешнага абмяркавання пытанняў і праблем па “гарачых слядах”.

Таццяна Іванаўна КУХАРОНАК,
старшы навуковы супрацоўнік Цэнтра
даследаванняў беларускай культуры, мовы і
літаратуры НАН Беларусі, кандыдат
гістарычных навук, дацэнт, пастаянны
эксперт фестываляў “Берагіня”

Зіхоткія іскрынкi беларускасці

Цяжка аб’ектыўна і як бы збоку гаварыць пра “Берагіню”-2016, калі ўсё яшчэ эйфарыя ад усведамлення таго, што не адна і не дзве сотні беларускай дзятвы паказалі сябе таленавітымі, шчырымі, праўдзiвымі беларусамі. Калі рушыла да купальскага агню шэсце вольных, упэўненых, такіх неверагодна прыгожых у сваіх этнічных строях маладых людзей, якім заўтра будаваць незалежную Беларусь. Калі ўсё яшчэ пад уражаннем тых дзіцячых узнёслых, адкрытых твараў...

Добра разумею, што такі магутны выбух стваральнага пазітыву не мог бы стацца сам па сабе, але мае нястомнага кіраўніка і натхняльніка, чый безумоўны талент і выразная чалавечая харызма працягвае “заводзіць” усё

новых і новых паслядоўнікаў. Я пра Міколу Козенку. Усе мы ўдзячныя кіраўніцтву Акцябрскага раёна і зладжанай працы калектыву пад кіраўніцтвам Святланы Беразоўскай. Але асаблівыя словы падзякі кіраўнікам і выхавальнікам мясцовых калектываў, якія доўга рыхтавалі і ў многім выхоўвалі дзетак, а ў часе самога свята мусілі яшчэ і сачыць за імі ў фестывальнай віхуры.

Памятаю сваю першую прысутнасць на Берагіні больш як 10 гадоў таму, калі ад першых хвілін і да развітальнага шэсця нагул перабывала ў трансэ захаплення. З кожным новым прыездам узрастае аднак градус крытычнасці ці расчаравання, аніж не ад саміх дзяцей ці ад арганізацыі ўласна фестывальнага працэсу. Фестываль такога роўню заканамерна адлюстроўвае стаўленне да этнічнай культуры і зрухі ў грамадстве ў самых розных кірунках. На фоне ўзрастання прафесіяналізму асобных удзельнікаў ці калектываў моцна засмучае той факт, што ўсё радзей можна пачуць – не са сцэны, вядома ж – беларускую мову, сваю гаворку. Чаго хаваць, колькі рускамоўных сяброў экспертнай рады, рускамоўныя кіраўнікі, работнікі аддзелаў культуры... І тут не папрок, проста канстатацыя факту. Чаго чакаць ад дзяцей, калі яны адмалку назіраюць сітуацыю, што мова толькі на сцэне. А ўжо як балюча, што з кожным годам усё менш пачуеш мясцовых дыялектаў. Тыя гады ў гэтым плане заўважна вылучаліся заходнепалескія, прынамсі кобрынскія дзеці, што і міжсобку гаварылі па-свойму. Памятаецца, як на пачатку 2000-х пераказваў бабіну казку лепельскі хлопчык, імправізуючы і дэманструючы найшырэйшы дыяпазон мясцовых моўных асаблівасцяў... Цяпер таго і блізу няма.

З якім захапленнем мы вітаем рэгіянальныя адметныя строі ці варыянты той жа полькі, але пры гэтым ігнаруюцца асаблівасці значна больш важнага ў плане захавання этнічнага коду элемента – мясцовай гаворкі. Таму і ў часе так званага конкурса народнай прозы – завучаныя, нейкія драўляныя фразы.

Колькі словаў пра самую намінацыю “народная проза”. Конкурс з кожным разам усё больш ператвараецца – а фактычна ўжо і перарос – у конкурс мастацкага дэкламавання, сцэнічнага пераказу, але толькі не народнай прозы. Ды і тое ж вяселле (хоць і тут яшчэ варта добра абмяркоўваць мэтазгоднасць і шляхі пераносу жывога абраду на сцэну) варта было б каментываць на мясцовай гаворцы. Толькі навучыць ёй значна цяжэй, чым тым жа скокам...

Сёлетні фестываль абвастрыў і суадносіны прапісаных у праграмных дакументах катэгорыі “фальклорнага мастацтва” і “аўтэнтычнасці”. І калі ўсё роўна або нават смешна з “аўтэнтыкі” казакаў, то няможна было адзяваць дзявоцкія вянкi стальым кабетам, ды яшчэ на хусткі. Драбязя ж, вядома, але з драбязінак складвацца фестывальная мазаіка. Бо фальклор – далёка не толькі мастацтва, гэта светабачанне, лад жыцця, стыль паводзінаў.

Але, паўтаруся – праблемы тут не столькі фестывалю, колькі грамадства ў цэлым. У любым разе, верыцца, што ўдзельнікі фестывальнага руху захавуюць тыя зіхоткія іскрынкi беларускасці, якімі шчодро надзяляла “Берагіня-2016”.

Таццяна ВАЛОДЗІНА,

загадчык аддзела фалькларыстыкі і культуры славянскіх народаў ДНУ “Цэнтр даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры” НАН Беларусі, доктар філалагічных навук

«Берагіня» уразіла!

На фестывалі фальклорнага мастацтва “Берагіня” я быў упершыню і тое, што я ўбачыў на ім, мяне моцна ўразіла.

Па праграме фестывалю, па складу ўдзельнікаў і экспертнай камісіі адразу было відаць, што фестываль абяцае быць не проста святочным мерапрыемствам, а мяркуе быць адначасова і навуковай канферэнцыяй ці сваеасаблівай адкрытай лабараторыяй па ўдасканалванню прафесійнага мастэйства. Я задаволены тым, што не памыліўся ў прадчуваннях.

Гэты фестываль унікальны тым, што ён збірае ўдзельнікаў не проста дзеля спаборніцтва, хто лепей за другіх танчыць ці спявае, як гэта бывае на другіх конкурсах. Яго ўдзельнікі – гэта тыя, хто прысвячае не толькі свой вольны час вывучэнню і служэнню традыцыйнай нацыянальнай культуры ва ўсіх яе мастацкіх праяўленнях, а імкнецца зрабіць яе часткай сучаснага ладу жыцця. Сёння прыходзіць разуменне, што спадчына можа захоўвацца толькі тады, калі жывуць яе носьбіты, і галоўная мэта кірунку фестывальнага руху “Берагіня” – выхаванне як мага большай колькасці такіх носьбітаў. Гэтай мэце павінна служыць цэлая сістэма выхавання, якая памалу ўкараняецца ў нашых установах адукацыі, і якую ўвесь час удасканальваюць навукоўцы, педагогі, дзеячы мастацтва і само жыццё.

Вялікі дзякуй рупліўцам гэтай высакароднай справы, якія падрыхтавалі дакумент-пастанову па выніках фестывалю, у якой акрэслены перспектывы і праблемы развіцця важнай галіны выхавання і фарміравання свядомасці маладога пакалення. Спадзяюся, што прапановы арганізатараў фестывалю і яго кіраўнікоў будуць пачутыя і фестываль (дакладней кажучы, рух «Берагіня») пры адпаведнай падтрымцы набудзе новае дыханне і захаве сваё моцнае, сваеасаблівае выразнае гучанне.

Вялікі дзякуй арганізатарам, якія бліскуча выканалі свае абавязкі і зрабілі фестываль сапраўдным святам беларускай нацыянальнай культуры! Асабістая падзяка натхняльніку і галоўнаму кіраўніку фестывалю «Берагіня» Мікалаю Аляксеевічу Козенку за яго нястомную працу на карысць нашай культуры!

Віктар Антонавіч ВОЙЦК,
Заслужаны дзеяч мастацтваў Рэспублікі
Беларусь, кампазітар, прафесар

Культурная памяць нясе ў сабе заклад паспяховага развіцця нацыі.

Уражанні. Фестываль фальклорнага мастацтва «Берагіня» ў чарговы раз сабраў людзей, якія паважаюць традыцыі, звычаі і каштоўнасці беларускага народа. У якасці члена журы я працавала на фестывалі другі раз. Адразу адзначаю, што фестываль з кожным годам павялічвае маштаб, прыцягваючы ўсё больш нацыянальна свядомых людзей, творчыя калектывы з-за мяжы, спецыялістаў у галіне фальклору, а таксама даследчыкаў традыцыйнай беларускай народнай творчасці. Наколькі мне вядома, аналагаў «Берагіні» ў нашай рэспубліцы няма. І сапраўды, гэта значная падзея нашай культуры набывае міжнародныя маштабы (у гэтым годзе больш за 900 удзельнікаў, творчыя калектывы з Літвы, Польшчы, Расіі, Сербіі, Чэхіі).

Фестываль валодае ўласнымі традыцыямі, напрыклад: пастаяннае месца прапіскі фестывалю (г. п. Акцябрскі, Гомельская вобласць), прэзентацыя ўдзельнікамі калектываў узораў дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва свайго рэгіёну, правядзенне «Рудабельскага кірмаша», выставы беларускіх народных музычных інструментаў, а таксама тэатралізаванае святкаванне старажытнай абрадавай урачыстасці – Купалля.

Адной з адметных рысаў фестывалю стала адсутнасць бар'ера паміж удзельнікамі і гледачамі: да танцавальнага дзеяння на цэнтральнай плошчы далучаўся любы жадаючы, а да ўрачыстага шэсця ўдзельнікаў фестывалю з

песнямі і танцамі, на чале з Купавай, на гэты раз, мне падалося, што далучылася палова жыхароў пасёлка. З гэтай нагоды, прыходзяць на розум словы расійскага філосафа і культуролага М. С. Кагана, які сказаў, што *«найстаражытная форма мастацкай творчасці – гэта не відовішча, звернутае да эстэтычнага сузірання публікі, а самадзейнасць калектыву, у якой павінен быў удзельнічаць кожны, бо грамадства інтуітыўна адчувала вялікую карысць гэтага спосабу сацыяльнага самавыхавання сваіх сябраў»*.

Адно з самых вялікіх уражанняў – нацыянальныя касцюмы ўдзельнікаў, аздобленыя асаблівай, характэрнай для пэўнага рэгіёну вышыўкай. Апрыёры, традыцыйны нацыянальны касцюм з'яўляецца адным з яркіх праяў мастацкай культуры беларускага народа. Маляўнічая вышыўка і разнастайнасць арнаментальных матываў, напоўненых сімвалічным зместам, сведчаць аб самабытнай і невычэрпнай фантазіі беларускіх майстроў.

Касцюм – духоўны сімвал нашага народа, каштоўная культурная спадчына нацыі. Сёння рэпрадукцыя арнаментальных беларускіх узораў перайшла ў сферу аматырскага мастацтва, прычым, трансфармацыя традыцыйнага ў сучаснае трымаецца ў асноўным на індывідуальнай творчай актыўнасці ўдзельнікаў рэгіянальных калектываў. На фестывалі, у прэзентацыі ўзораў дэкаратыўна-прыкладнай творчасці былі прадстаўлены цудоўныя паясы з характэрнымі матывамі народных беларускіх арнаментаў. Асаблівая ўвага звярталася на дакладнасць нацыянальнага адзення таксама, як і на беларускія танцы, бо пэўную духоўную каштоўнасць мае сапраўдны аўтэнтычны фальклор, а не папулісцкі фалькларызм.

Культуралагічны аспект. Фестываль пачынае ўспрымацца як сацыякультурны феномен, асаблівая форма міжкультурнай камунікацыі, у рамках якой рэалізуюцца творчыя і інтэлектуальныя інтэнцыі нашага часу. Ён перастае быць толькі спосабам творчага самавыяўлення, а трансфармуецца ў універсальную форму дыялогу ўнутры культуры. Як важны культуралагічны феномен сучаснай сацыякультурнай сферы, фестываль аб'яднаў прадстаўнікоў розных краін, а таксама самыя розныя ўзроставыя катэгорыі (ад 9 гадоў да глыбока пенсійнага ўзросту).

Аўтар і кіраўнік гэтага грандыёзнага праекта Мікалай Аляксеевіч Козенка зрабіў фестываль «Берагіня» лабараторыяй, дзе выпрацоўваюцца і апрабуюцца: аўтэнтычныя прыёмы выканання беларускіх танцаў, метады працы з фальклорным тэкстам, асэнсаванне межаў яго адаптыўных магчымасцяў у дачыненні да сучаснасці, правяраецца творчы патэнцыял фальклору і г. д.

На мой погляд, мэта, якую паставіў Мікалай Аляксеевіч – захаванне саміх традыцый народнай культуры як найбагацейшай крыніцы духоўнасці і

прыгажосці Беларусі, практычна рэалізуецца пры актыўным удзеле захопленых фальклорам людзей.

Захаванне і папулярызацыя культурнай спадчыны, з'яўляецца адным з ключавых кірункаў, заяўленых Міністэрствам культуры Рэспублікі Беларусь. Сучаснае сацыякультурнае развіццё патрабуе творчага асваення нашай спадчыны, пошуку спосабаў атрымання і сацыяльных механізмаў перадачы традыцыі ад чалавека чалавеку. На жаль, сапраўдных аўтэнтычных носьбітаў традыцый ўсё менш і механізм рэтрансляцыі ад пакалення да пакалення становіцца больш складаным. Рэканструкцыя традыцыі нярэдка ажыццяўляецца намаганнямі спецыялістаў, якія бяруць на сябе ролю носьбіта традыцыі. У гэтым выпадку неабходная максімальная навуковасць рэканструкцыі і тэарэтычнае асэнсаванне шматвяковага вопыту з пазіцыяй сучасных навуковых ведаў. Значэнне рэалізацыі гэтага напрамку цяжка пераацаніць, бо культурная памяць нясе ў сабе заклад паспяховага развіцця нашай нацыі.

Думкі. На мой погляд, праблема папулярызацыі, захавання і рэпрэзентацыі нацыянальнага культурнага здабытку, у прыватнасці, аўтэнтычных танцавальных тэкстаў, патрабуе пільнай увагі і ўдзелу прафесіяналаў харэографіі на кожным этапе.

Дзякуючы навуковым даследаванням Мікалая Аляксеевіча знойдзены і зафіксаваны ўнікальныя аўтэнтычныя танцавальныя тэксты. Найкаштоўнейшыя артэфакты духоўнай культуры беларускага народа з'яўляюцца крыніцай і той асновай, на якой павінна будавацца культура сучаснага пакалення. Тут, дарэчы, і спатрэбіцца творчы крэатыўны падыход будучых маладых спецыялістаў-харэографіі. У БДУКМ студэнты напрамку спецыяльнасці «народны танец» пад навуковым кіраўніцтвам вопытных спецыялістаў у галіне харэаграфіі творча апрацоўваюць фальклорны матэрыял. У выніку нараджаецца беларускі народна-сцэнічны танец, ядром якога з'яўляецца сапраўдны аўтэнтычны танцавальны тэкст. Сцэнічныя танцы аб'ядноўваюцца цэласным драматургічным дзеяннем у музычна-харэаграфічны спектакль, які ўжо больш за 30 гадоў штогод прадстаўляецца на суд глядача.

Сучасны чалавек распешчаны навінамі ў канцэртных выступак і зацікавіць яго народнымі танцамі даволі складана. Аднак на канцэртах беларускага дзяржаўнага харэаграфічнага ансамбля «Харошкі» заўсёды аншлаг. І не сакрэт, што ў аснове кожнага нумара ляжаць беларускія народныя рухі. Гэта прыклад таго, як творчасць сучаснага прафесійнага балетмайстра наша танцавальнае мінулае злучае з сучаснасцю.

Вось гэтае трыадзінства: аўтэнтычная народная творчасць, прафесійная сцэнічная апрацоўка і балетмайстарская думка можа адкрыць ў будучыні

фестываля новыя фарбы, паказаць шлях у якім аўтэнтны танец становіцца канцэртным нумарам на «біс».

Ірына Іосіфаўна Бадунова,
старшы выкладчык кафедры харэаграфіі УА
“Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры
і мастацтваў”, кандыдат культуралогіі

На «Берагіні» – 2016

На “Берагіню”-2016 “Калыханка” была запрошана быць госцем. Мы выступалі ў прыгожым клубе для жыхароў вёскі Парэчча. Нас слухалі добра, нас разумелі, з намі спявалі, з намі карагодзілі, нас задарылі кветкамі. Зала ўтульная, гук добры, спяваць лёгка. Пасля канцэрта нас частавалі пірожнымі з чарніцамі і вішнямі.

На кожнай “Берагіні”, якую я бачыла, для мяне адбываўся цуд. Які-небудзь калектыў кранаў мяне да слёз. Плечы мае трэсліся, а слёзы ліліся ручаямі. Гэта былі слёзы шчасця ад таго, што “яна верціцца!” Верціцца зямля, а на ёй не знікаюць героі. Родныя, адданыя радзіме людзі. Яны не могуць змірыцца з тым, што культура наша, годнасць наша, веліч наша знікаюць. І яны прысвячаюць жыццё сваё служэнню гэтай культуры. І “Берагіня” для іх – месца, куды яны прывозяць сваіх вучняў, сваю працу, свае вышыванкі, свае пастаноўкі, свае спадзяванне на тое, што іх зразумеюць, заўважаць, падтрымаюць, ухваляць... І ім будзе трохкі лягчэй далей працаваць. Далей сябе паважаць. Далей сабе дазваляць гэтым займацца. Бо шчырае служэнне фальклору не прыносіць дабрабыт і спакой у жыццё кіраўніка. Ён заўсёды нейкі недарэка, дзіўны чалавек. Нават для калег у сваім клубе, школе, мястэчку.

На сёлетняй “Берагін” я мала што бачыла, таму што была “госцем”. Але на адзін канцэрт трапіла і цуд адбыўся: зноў слёзы ліліся, плечы трэсліся. Гурт вёскі Пратасы Акцябрьскага раёна паказваў “Вяселле”. На сцэне сядзелі аўтэнтныя выканаўцы і спявалі вясельныя песні. Прыгожа, весела, квяціста (такое ж квяцістае было ў іх і адзенне). А наперадзе, трохкі збоку, сядзела Нявеста (дзяўчына ў сапраўдным вясельным плацці, модным у гадах 30-х мінулага(!) веку). Твар яе быў бледны, разгублены, засяроджаны на сваёй надзвычай важнай падзеі. Над ёю ўзвышаліся постаці яе сябровак, што рыхтавалі яе да вяселля. Яны былі ўважлівы, рытуальны, засяроджаны на важнейшай і адказнай справе: па адзінай прадцы ўкладвалі валасы

Нявесты-сяброўкі, нікуды не спяшаючыся. І гэтая сур'ёзнасць у тварах, шчыльнасць і няспешнасць у дзеяннях дзяўчат як бы супроцьстаяла ліхасці і азарту спявачак, іх радасці ад прадчування свята, дзеі, забавы. Такі кантраст даваў адчуванне найвялікшай праўды. Наяве быў “канфлікт”, неадходны для сапраўднай сцэнічнай і жыццёвай дзеі.

А вось з'явіўся і Жаніх. Не ліхі ружовавашчочкі хлопец, а нейкі дарослы мужчына, высокі, худы, у цёмным картузіку (без звычайнай кветкі). Таксама сур'ёзны, нібы зхаладзелы знутры. Ён і на нявесту не глядзіць, а глядзіць некуды перад сабою, нібы спрабуе ўбачыць сваё будучае.

На сцэне добрым гукам пяюцца вясельныя песні, надзяваецца вэлюм нявесце, прыязджае жаніх і забірае нявесту. Вось і ўся драматургічная дзея. Але той, хто задумаў і паставіў гэтую карціну, даў магчымасць глядачам праз шматлікія дэталі перажыць настальгічныя ўзрушэнні і хваляванні. Гэта было, як дэманстрацыя даўніх фатаздымкаў з сямейнага альбома. Так дэталёва і праўдзіва была намалявана карціна вяселля, што параўнаць яе смела можна з фрагментам фільма якога-небудзь сусветна прызнанага кінарэжысёра. Але рэжысёр у Акцябрскі не прыязжаў, а зрабілі гэтую бездакорную пастаноўку мясцовыя культработнікі, а можа настаўнікі... Я падыходзіла да іх, каб пагаварыць, але не змагла нічога вымавіць: плакала і плакала. Мала застаецца ў нашым рэальным народным жыцці ўзораў сапраўднага і таленавітага. Таму так і хвалюе бачанае на Берагіні сапраўднае, зробленае па законах мастацтва і жыцця.

Ларыса Мікалаеўна РЫЖКОВА,
кіраўнік узорнага фальклорнага гурта
“Калыханка” Міханавіцкага Дома фальклору
Мінскага раёна Мінскай вобласці

---

*Матэрыялы для публікацыі ў Інвентары НКС прапанаваны аўтарам і
кіраўніком праекта «Рэспубліканскі фестываль фальклорнага мастацтва
«Берагіня» М.А.Козенкам*